

Hagir og líðan grunnskólabarna í Mosfellsbæ

Rannsóknir & greining
Margrét Lilja Guðmundsdóttir | 2019

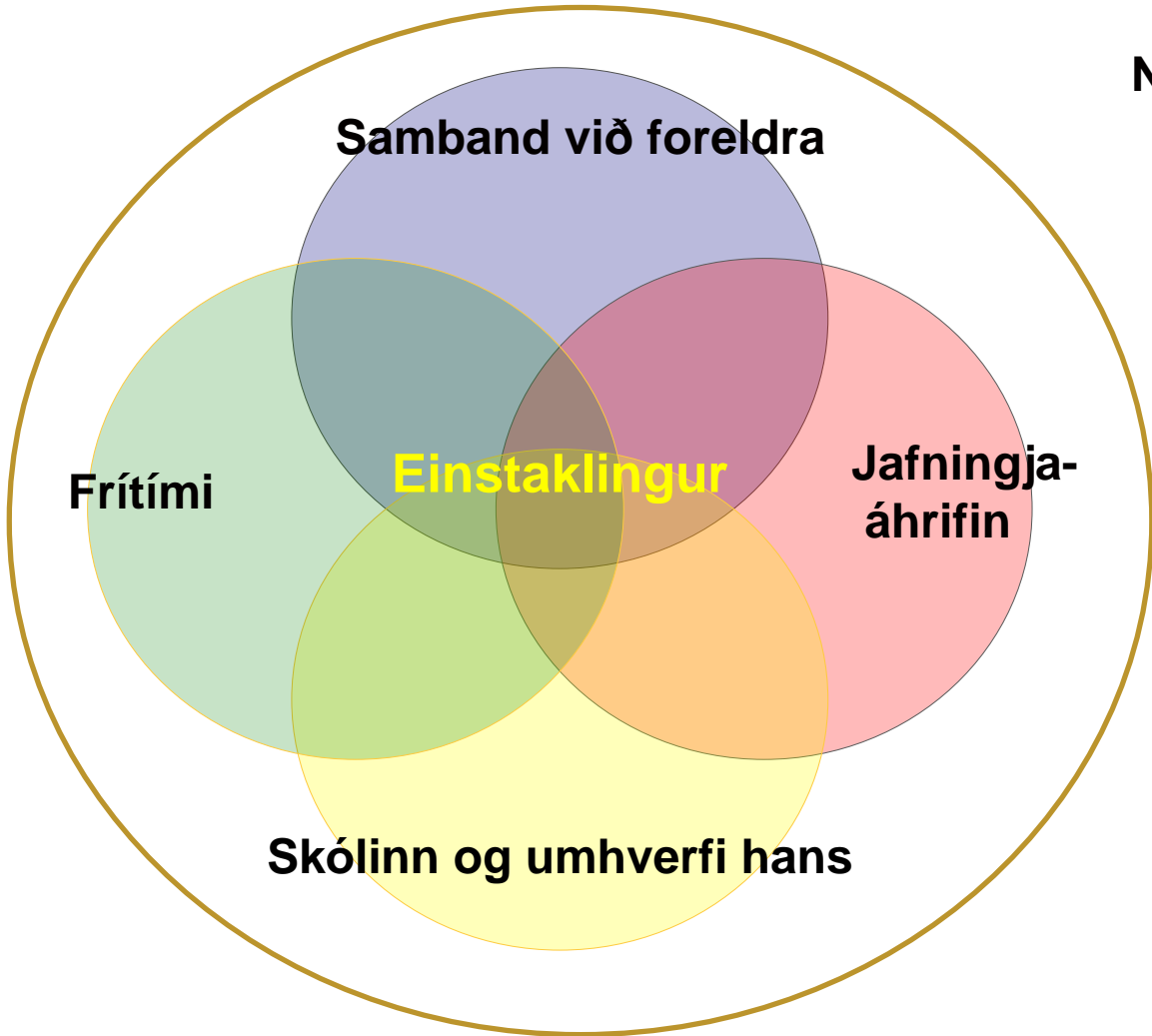

Ungmennarannsóknir Rannsókna & greiningar

Ungt fólk - rannsóknirnar

- ✓ Sérhæfing í rannsóknum á ungu fólki 10 – 20 ára
- ✓ Gögn frá 1992 til 2018
 - ✓ 5. – 7. bekk
 - ✓ 8. – 10. bekk
 - ✓ Framhaldsskóli og utan skóla
 - ✓ Þýðisrannsóknir – allir nemendur
- ✓ Leiðarvísir í starfi meðal ungs fólks

Forvarnanálgun á Íslandi undanfarin 20 ár

Nærsamfélagið

Íslenska módelið

Áhættuþættir

Jafningjahópurinn

Eiga vini sem eru í neyslu, reykingar, tóbak, áfengi, ólögleg vímuefni

Óskipulagðar athafnir

„Hangs“

Foreldralaus party

Verndandi þættir

Skipulagt íþróttá- og tómstundastarf

Stunda íþróttir með íþróttafélagi

Þátttaka í starfi félagsmiðstöðva

Tómstundastarf í skólum

Tónlistarnám

Foreldrar / forráðamenn

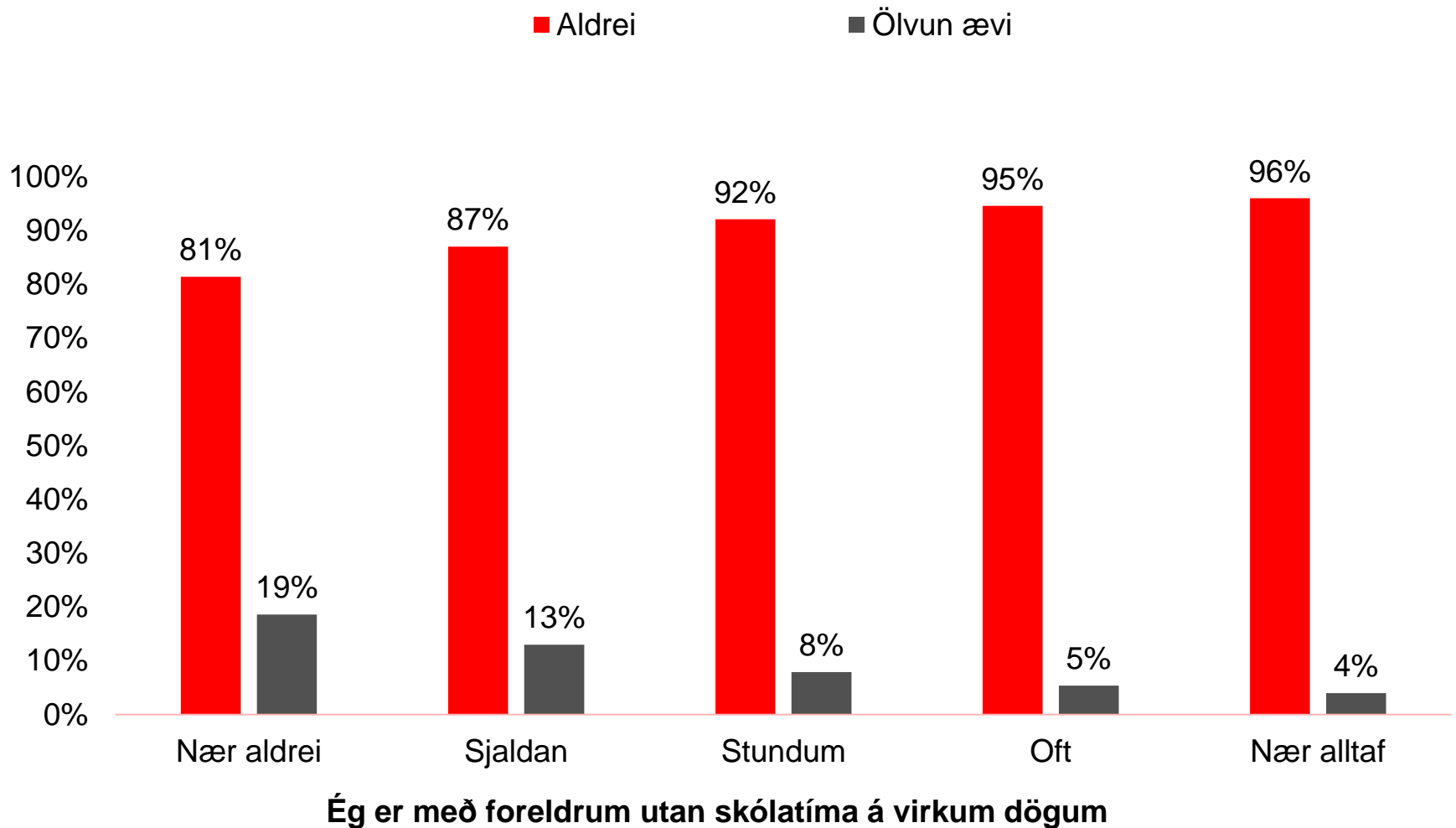
Stuðningur: umhyggja og hlýja

Eftirlit: vita með hverjum og hvar ungmenni

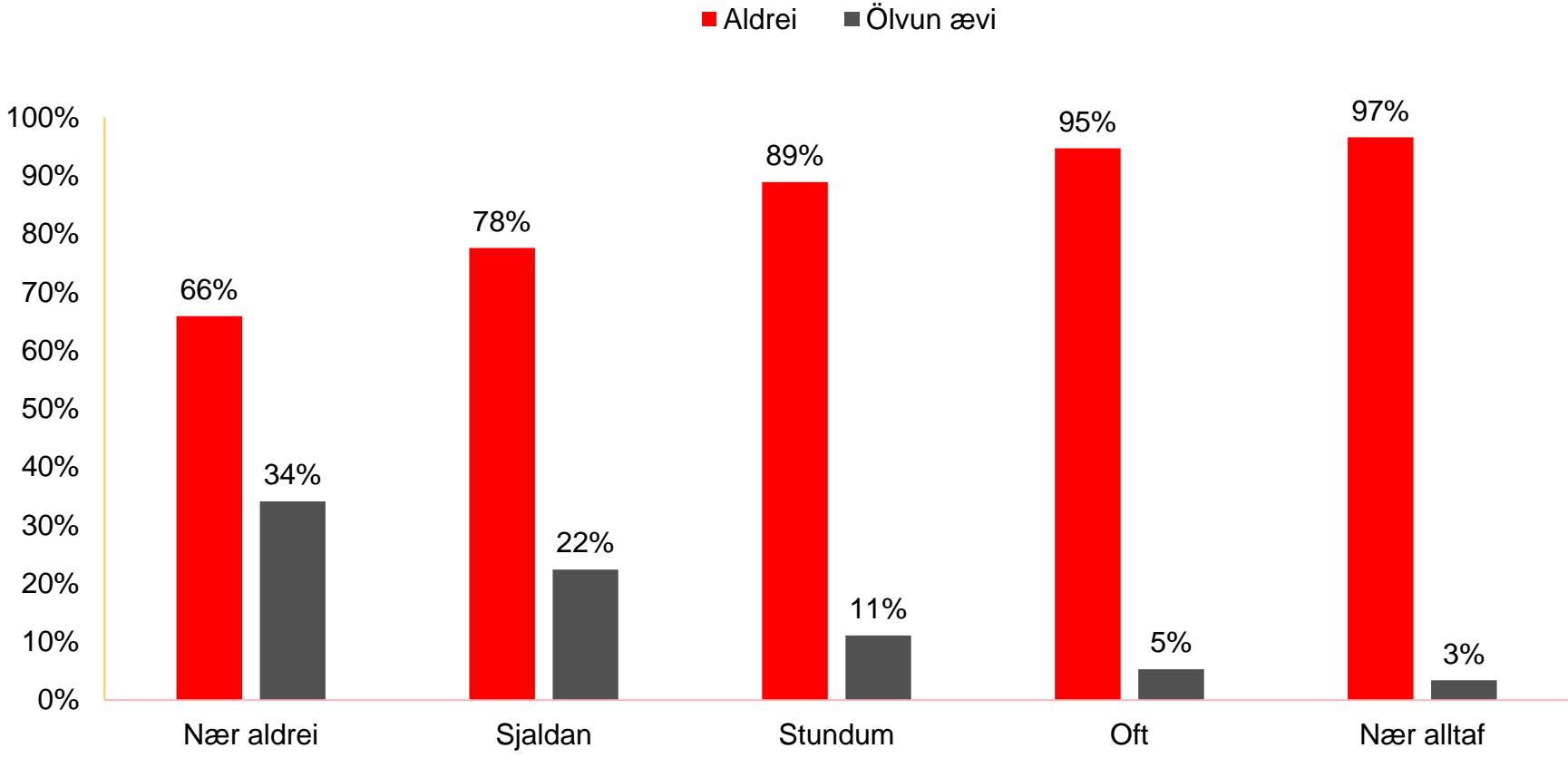
eru á kvöldin og um helgar

Tíma varið með foreldrum / forráðamönnum

Ölvun einu sinni eða oft um ævina, greint eftir spurningunni „Ég er með foreldrum utan skólatíma á virkum dögum“ (8.,9. og 10. bekkur 2018).

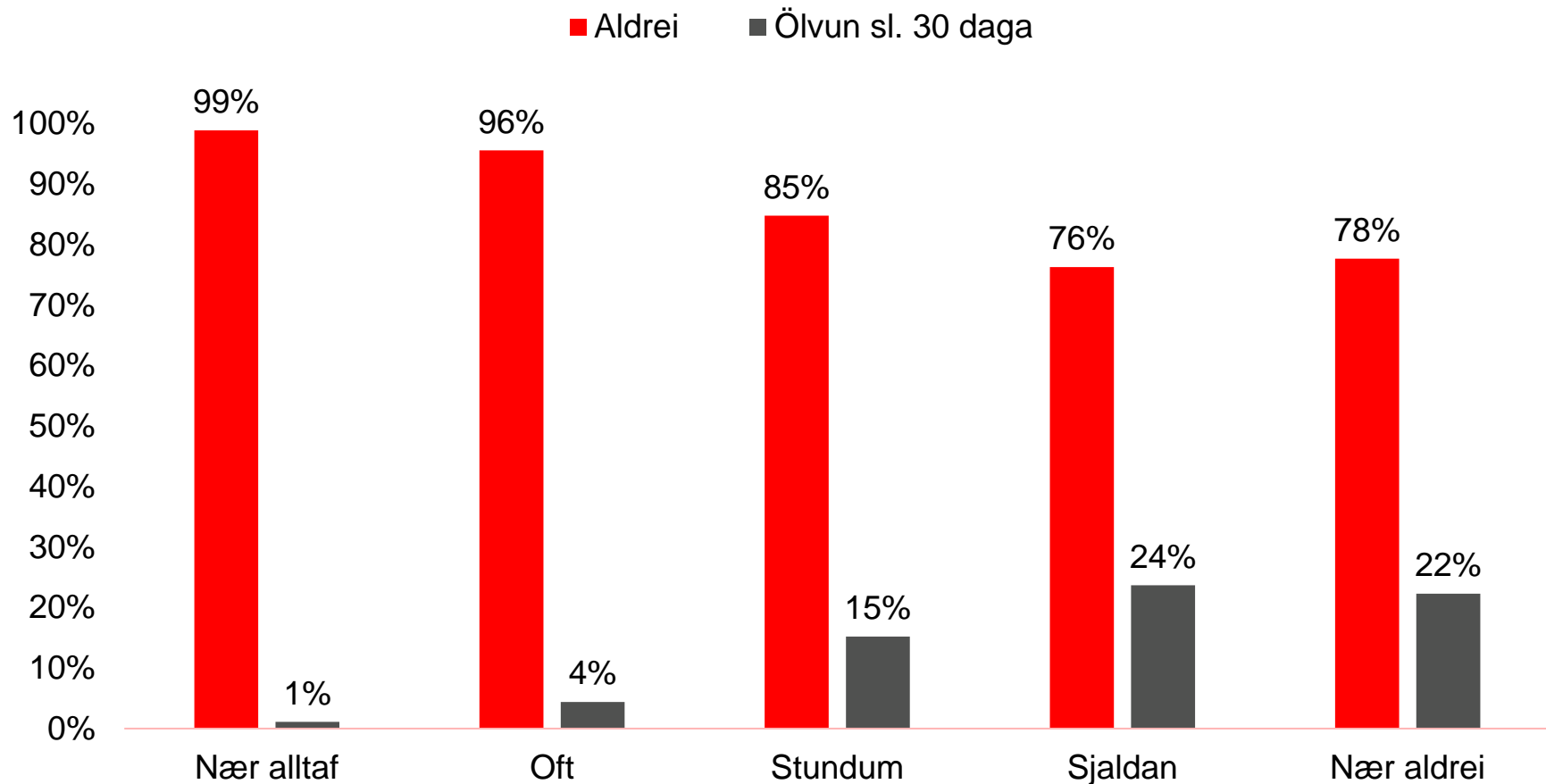
Ölvun einu sinni eða oft um ævina, greint eftir spurningunni „Ég er með foreldrum um helgar“ (8.,9. og 10. bekkur 2018).

Ég er með foreldrum um helgar

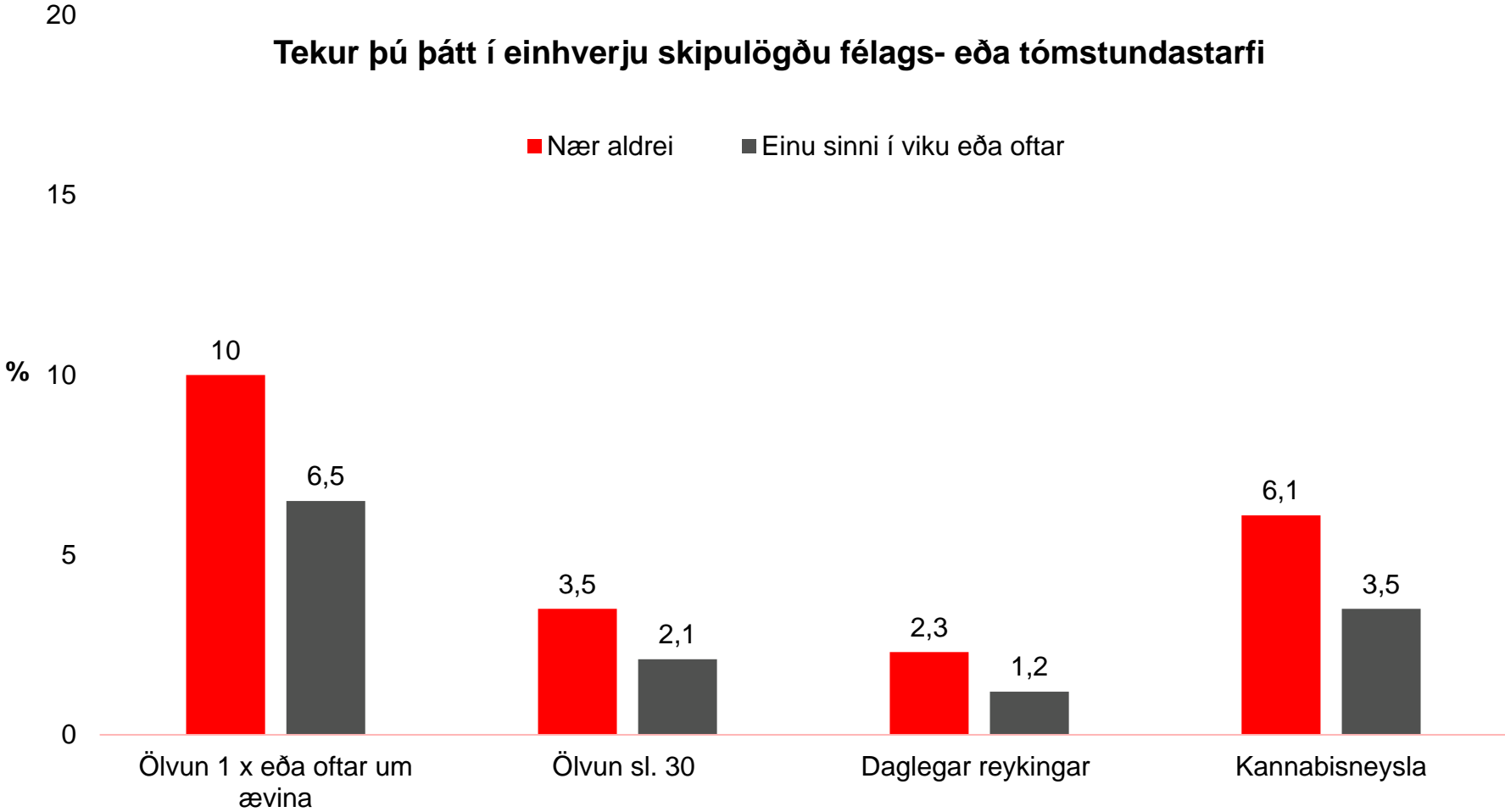
Ölvun sl. 30 daga, greint eftir spurningunni

„Vita foreldrar þínir hvar þú ert á laugardagskvöldum“ (8.,9. og 10. bekkur 2018).

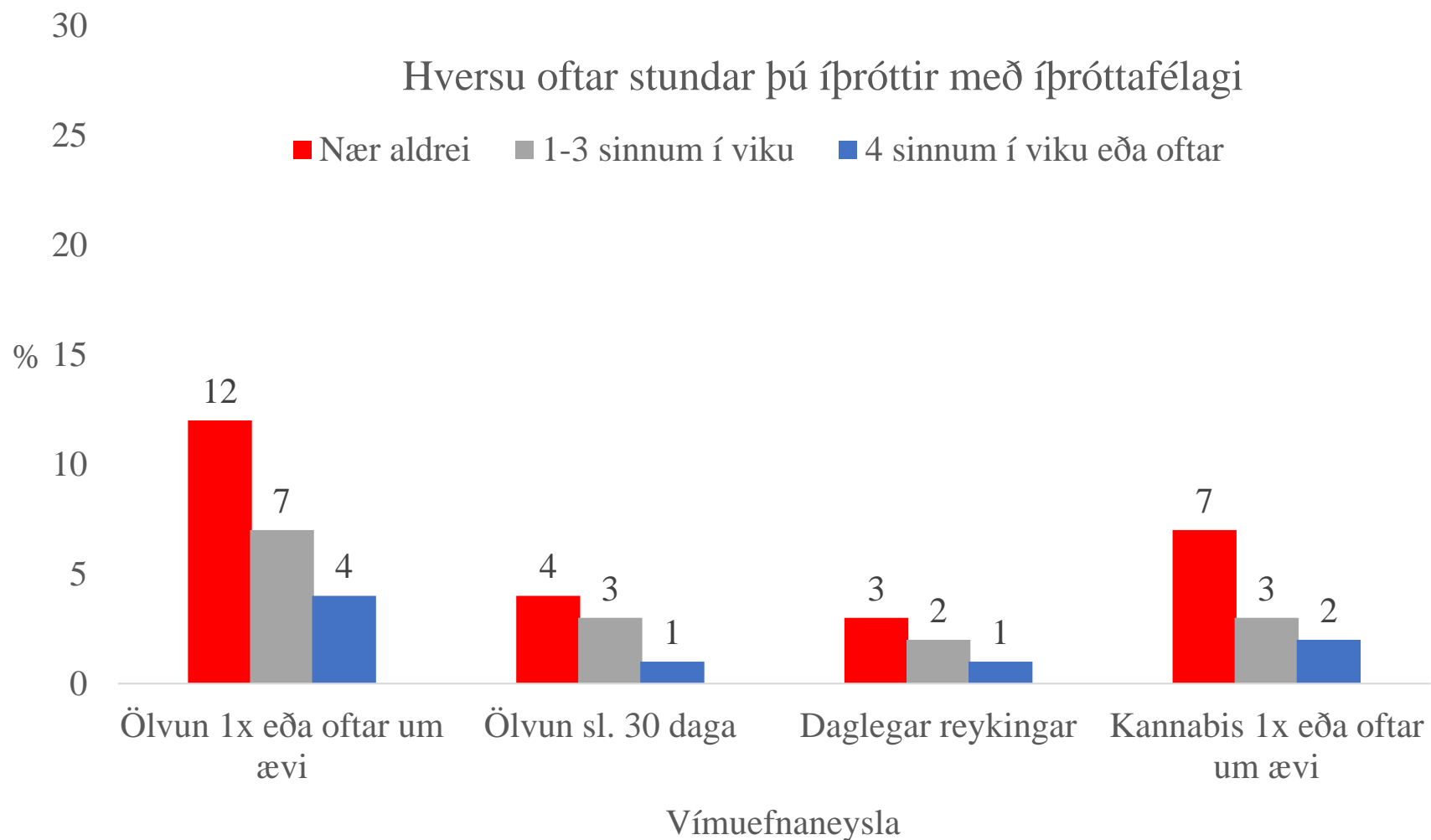

Vita foreldrar þínir hvar þú ert á laugardagskvöldum

Vímuefnaneysla, greind eftir því hvort nemandi tekur þátt í skipulögðu félags- og tómstundastarfi (8.,9. og 10. bekkur 2018).

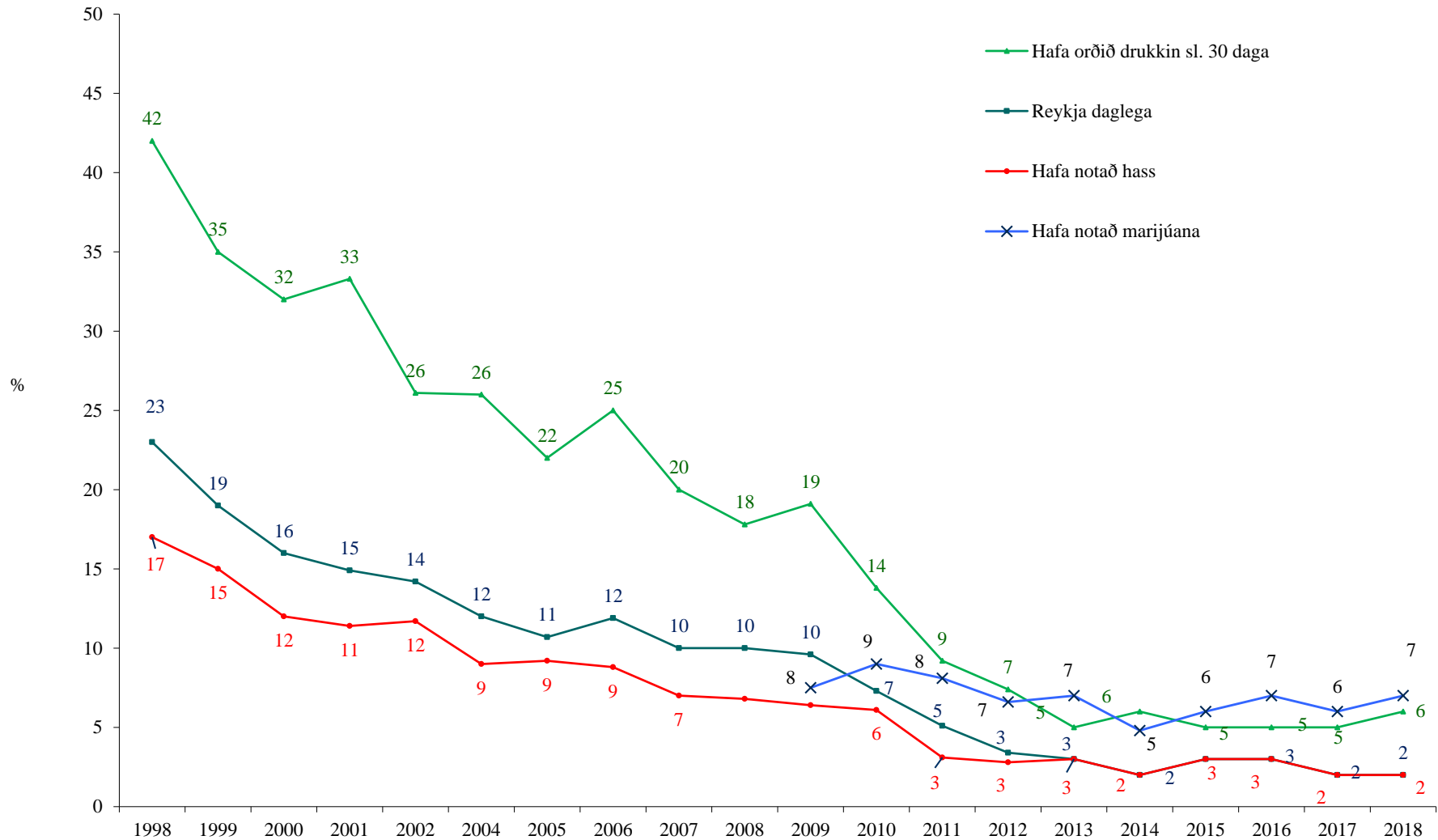
Vímuefnaneysla, greind eftir því hvort nemandi tekur þátt í skipulögðu íþróttastarfi með íþróttafélagi (8.,9. og 10. bekkur 2018).

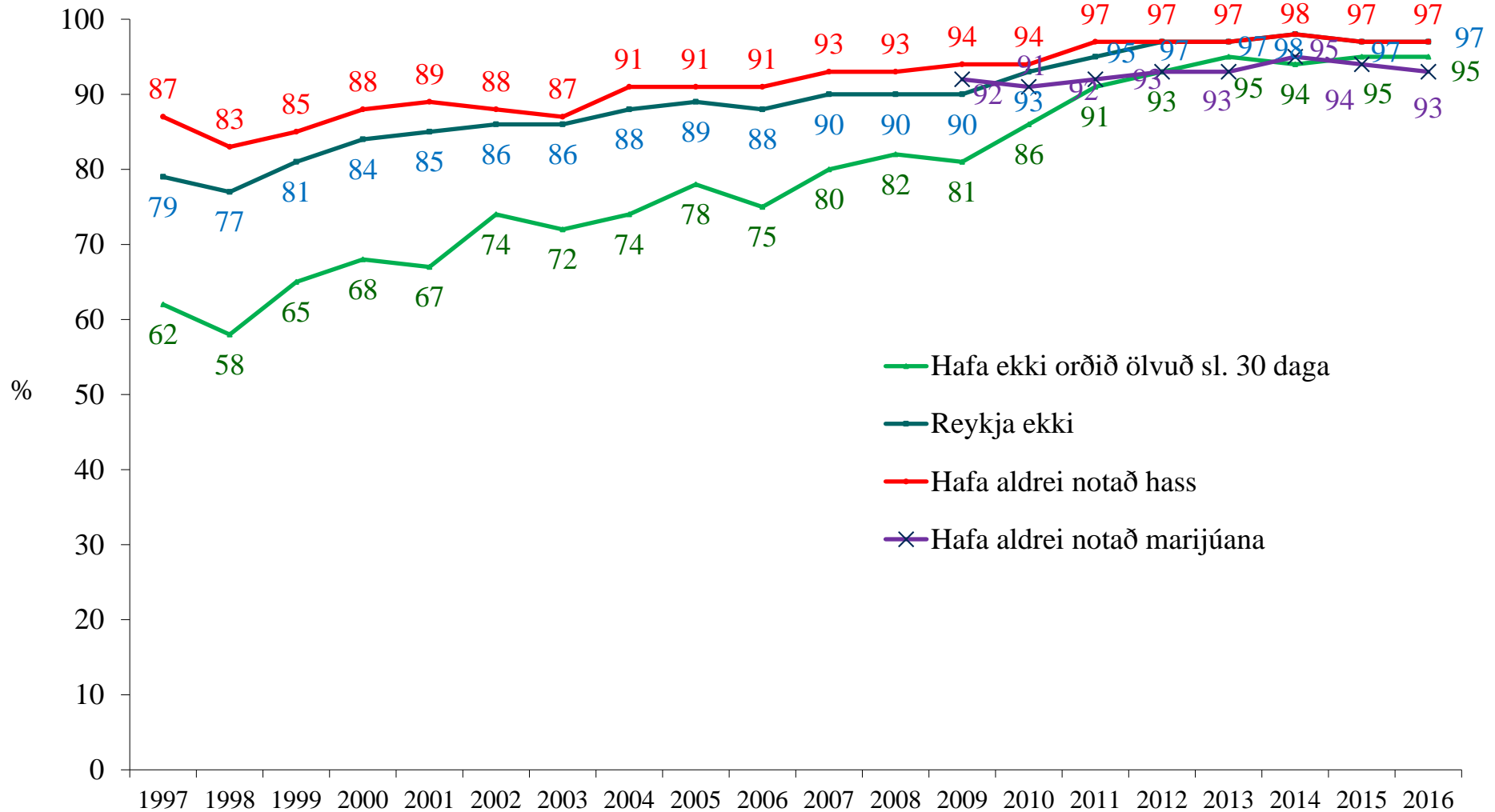

Vímuefnaneysla í efri bekkjum grunnskóla

Þróun vímuefnaneyslu meðal 10. bekkinga á Íslandi árin 1997-2018

Yfirgnæfandi meirihluti hefur ekki...

Vímuefnaneysla, lykilþættir í Mosfellsbæ milli ára 2017 og 2018

Bekkur :	Daglegar reykingar		Rafrettur	Munntóbak	Neftóbak		Ölvun sl. 30		Marijúana		
			Sl. 30 daga	1 x sl. 30 daga	1 x sl. 30	daga					
10. bekkur :	1%	÷	15%	3%	*	2%	+	7%	+	8%	+
9. bekkur :	1%	*	9%	1%	÷	-	÷	0%	÷	2%	÷
8. bekkur :	-	*	6%	3	+	2	+	1	+	1%	+

Hve oft hefur þú notað raf-sígarettur (rafrettur) um ævina. Hlutfall nemenda í 8., 9 og 10. bekk, árið 2018.

Raf-sígarettur fjöldi skipta:	Landið (%)			Mosfellsbær(%)		
	8.b.	9. b	10. b	8. b	9. b	10. b
Aldrei	80,2	69,1	54,7	80,2	68,0	59,0
1x-5x	12,1	14,8	20,1	7,5	12,3	12,2
6x-19x	3,5	6,2	8,3	3,8	4,1	10,1
20x eða oftár	4,2	9,9	16,9	8,5	15,6	18,7

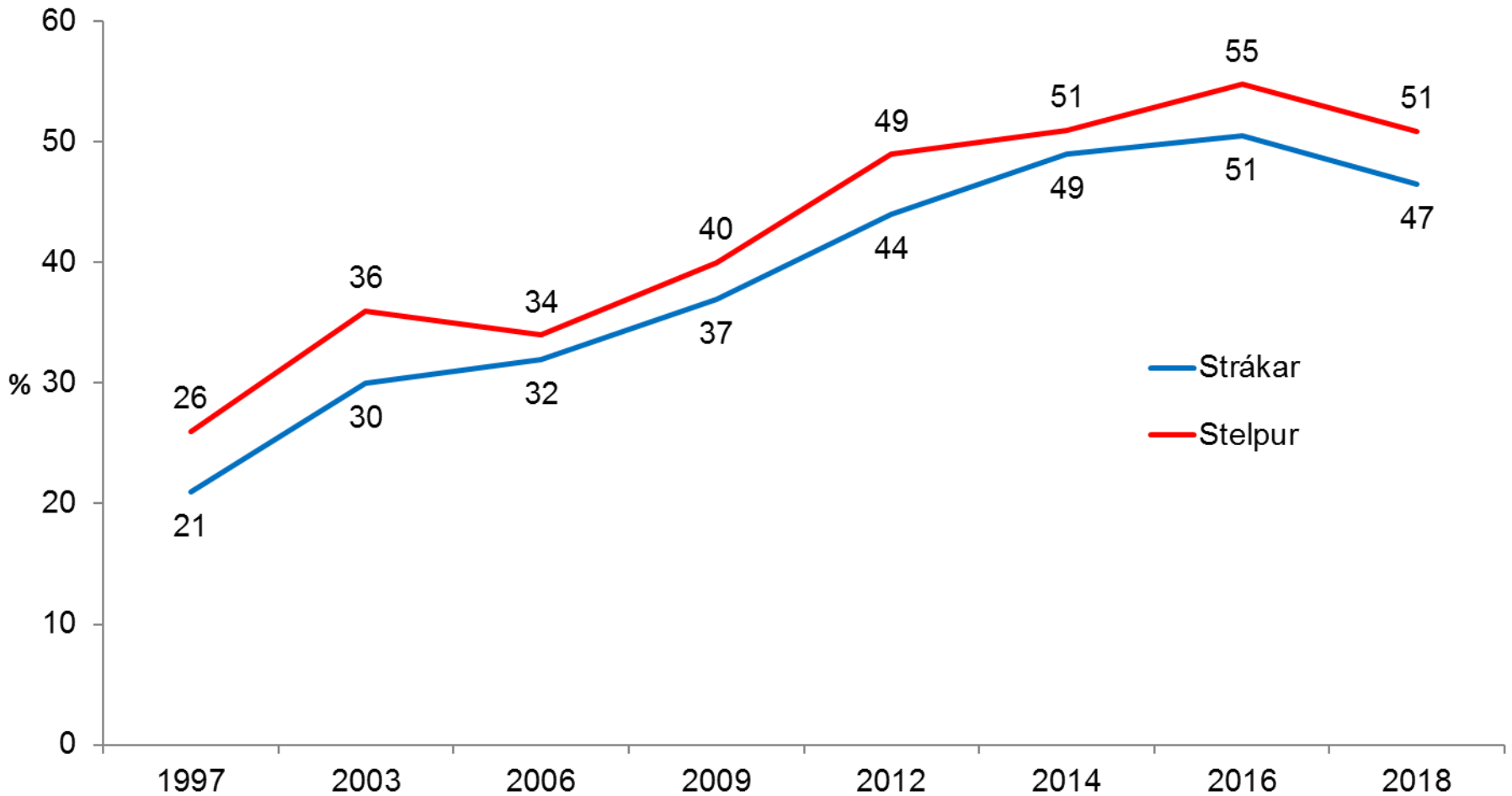

Hvaða þróun sjáum við í gögnum okkar

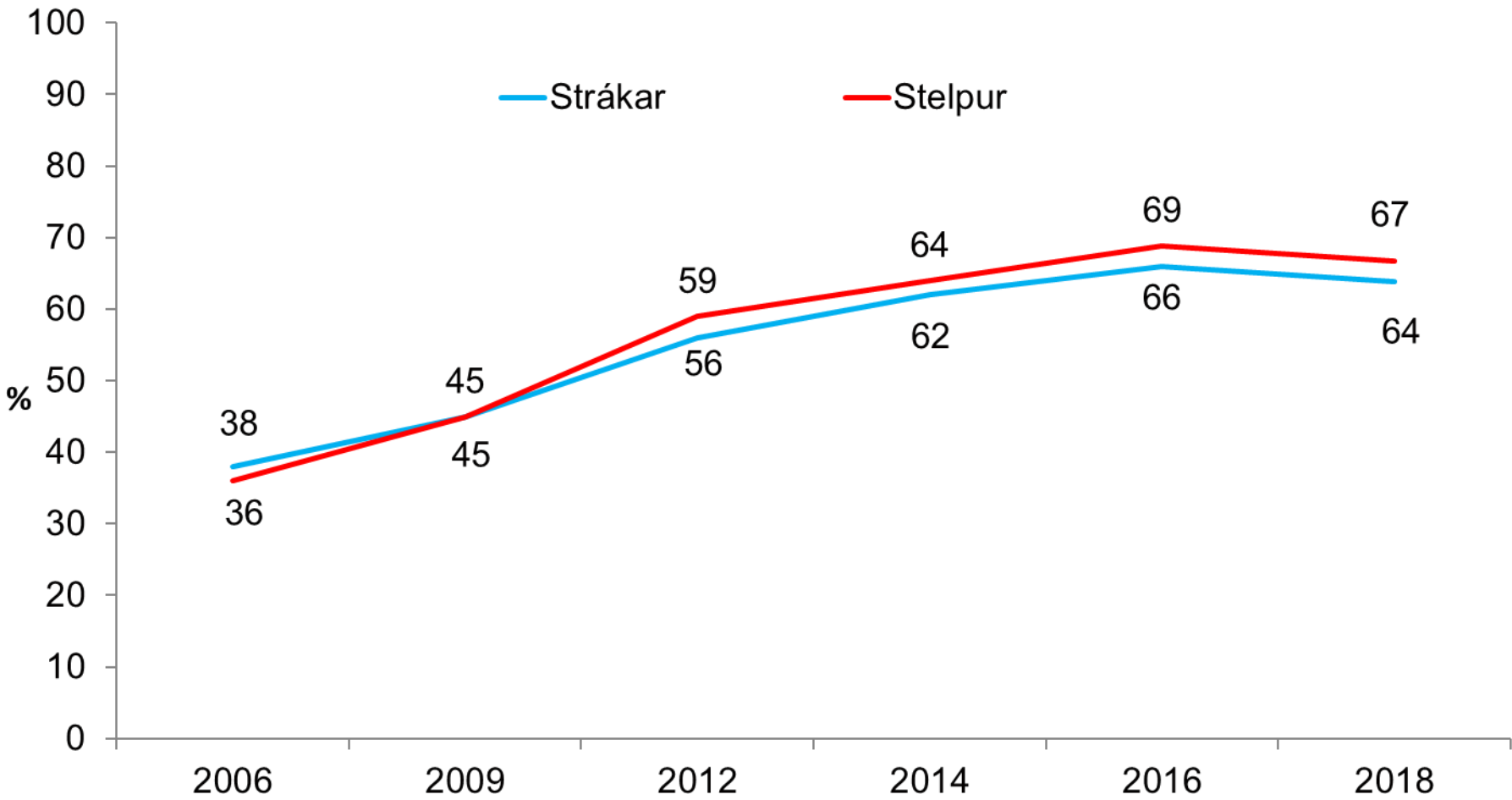

Samband við foreldra / forráðamenn / Þróun yfir tíma

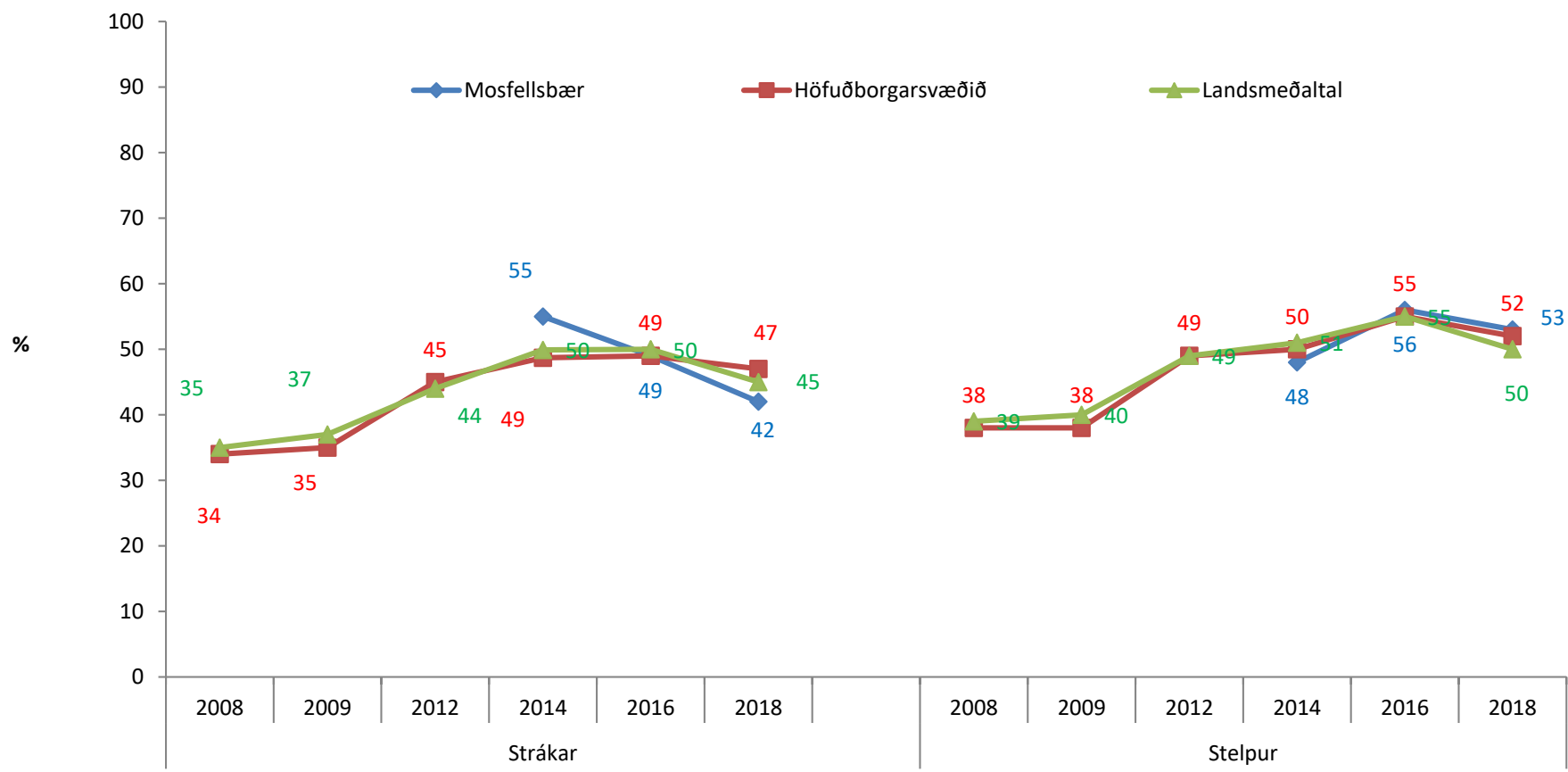
Oft eða nær alltaf með foreldrum sínum utan skólatíma á virkum dögum (hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk)

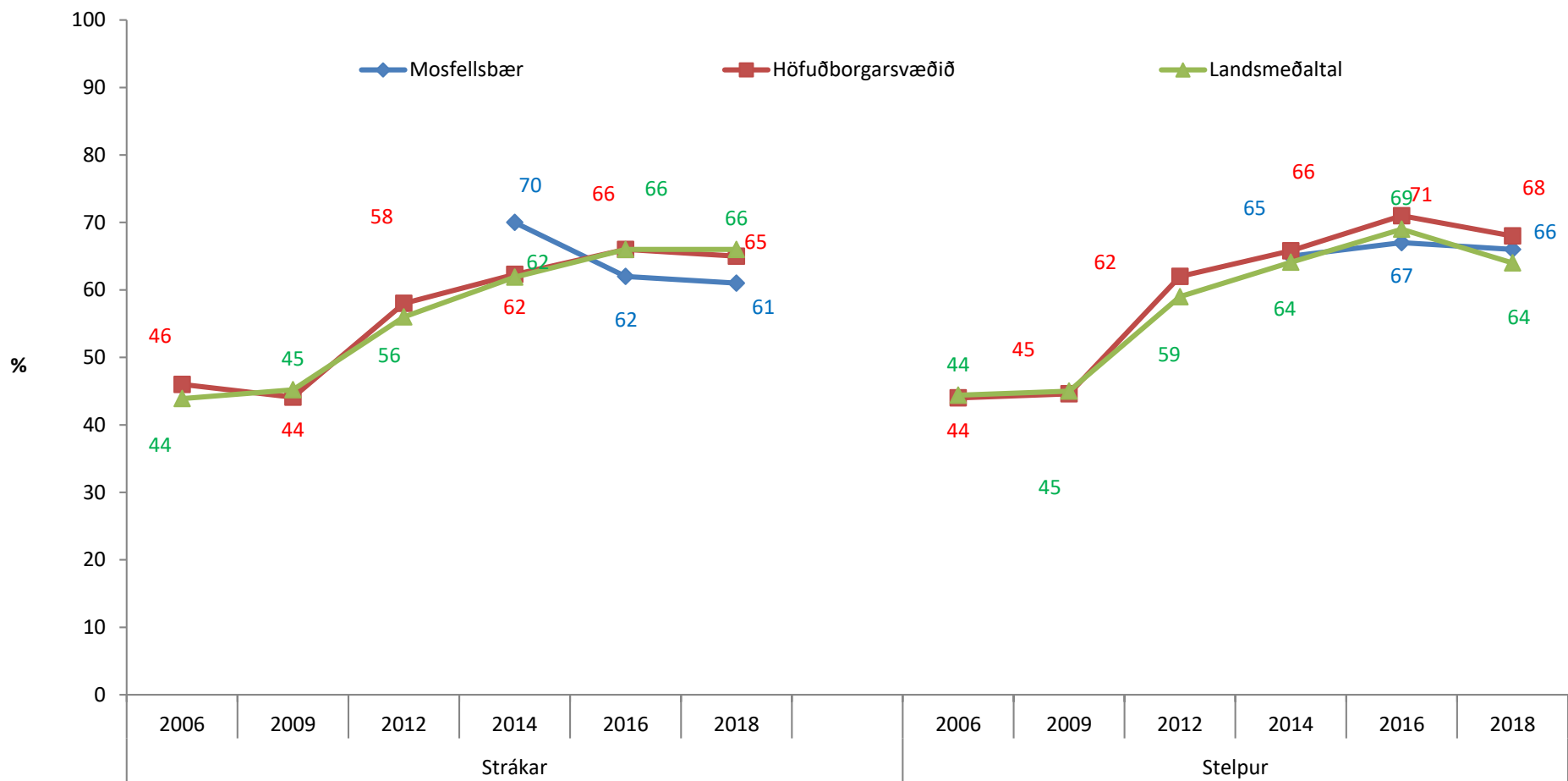
Oft eða nær alltaf með foreldrum sínum um helgar (hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk)

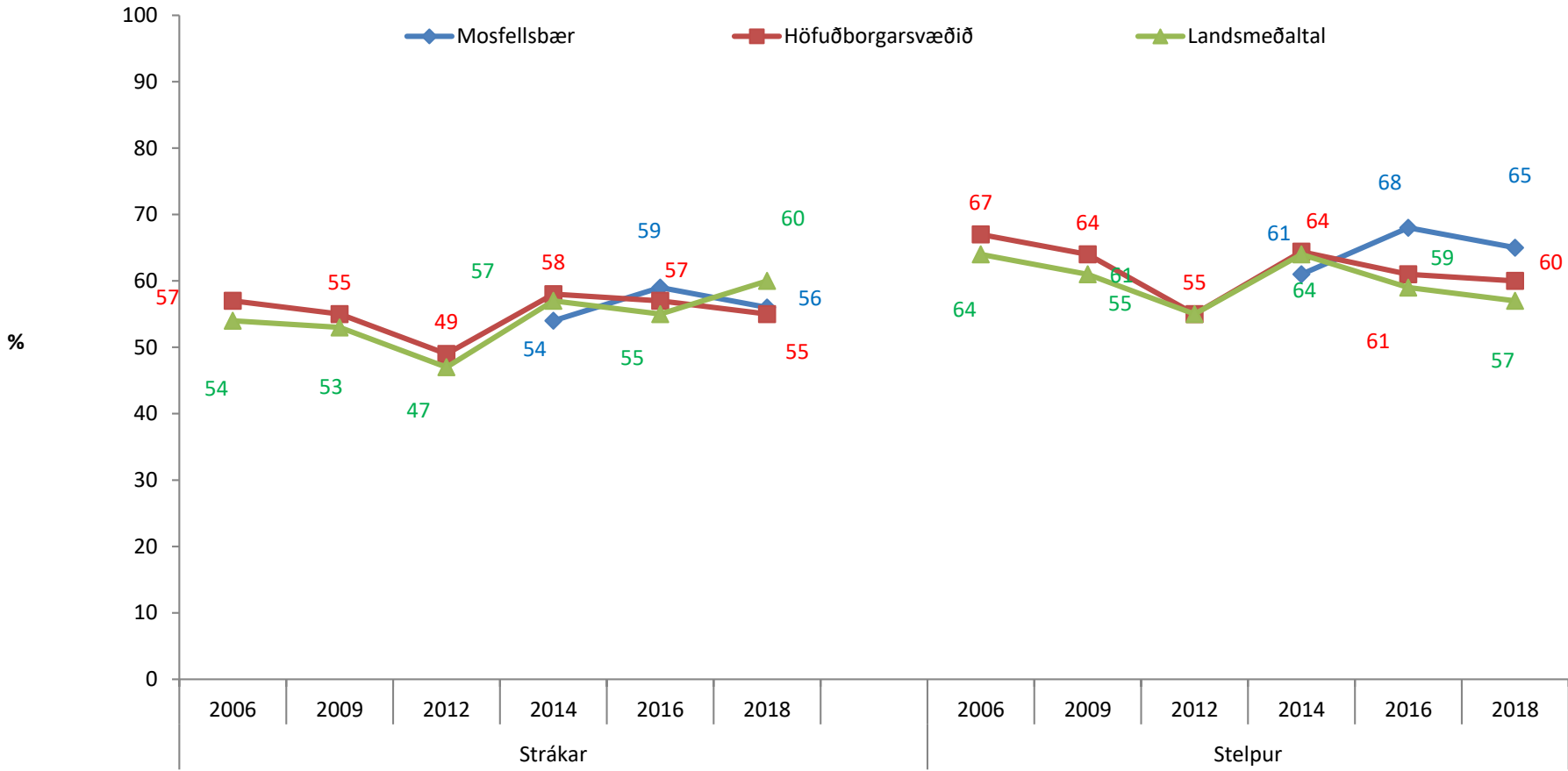
Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem segjast oft eða nær alltaf vera með foreldrum sínum utan skólatíma á virkum dögum, árin 2008, 2009, 2012, 2014, 2016 og 2018

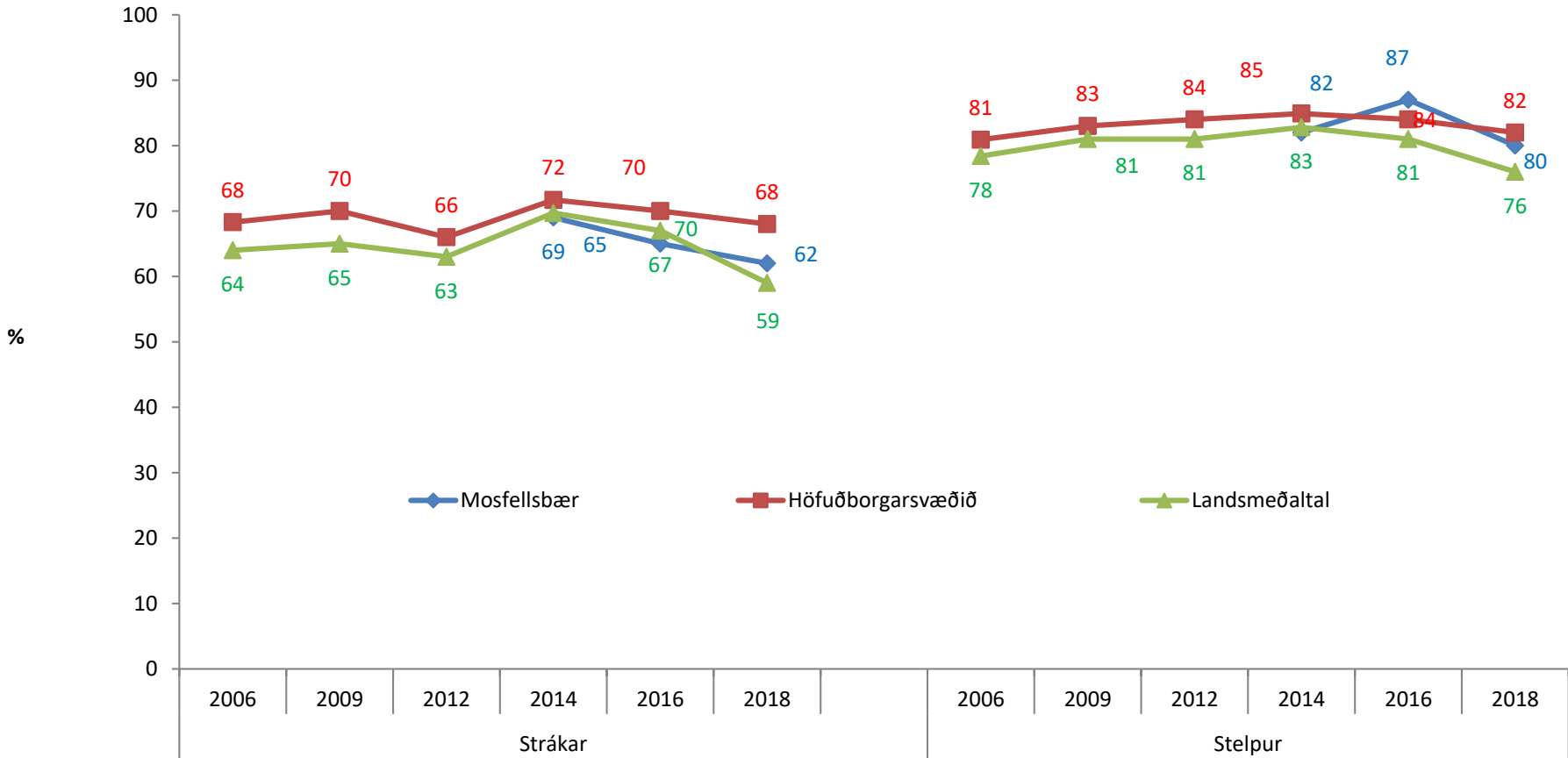
Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem segjast oft eða nær alltaf vera með foreldrum sínum utan skólatíma um helgar, árin 2008, 2009, 2014, 2016 og 2018.

Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem segja að það eigi mjög eða frekar vel við um þau að foreldra þeirra setji ákveðnar reglur um hvað þau megi gera utan heimilis, árin 2008, 2009, 2012, 2014, 2016 og 2018

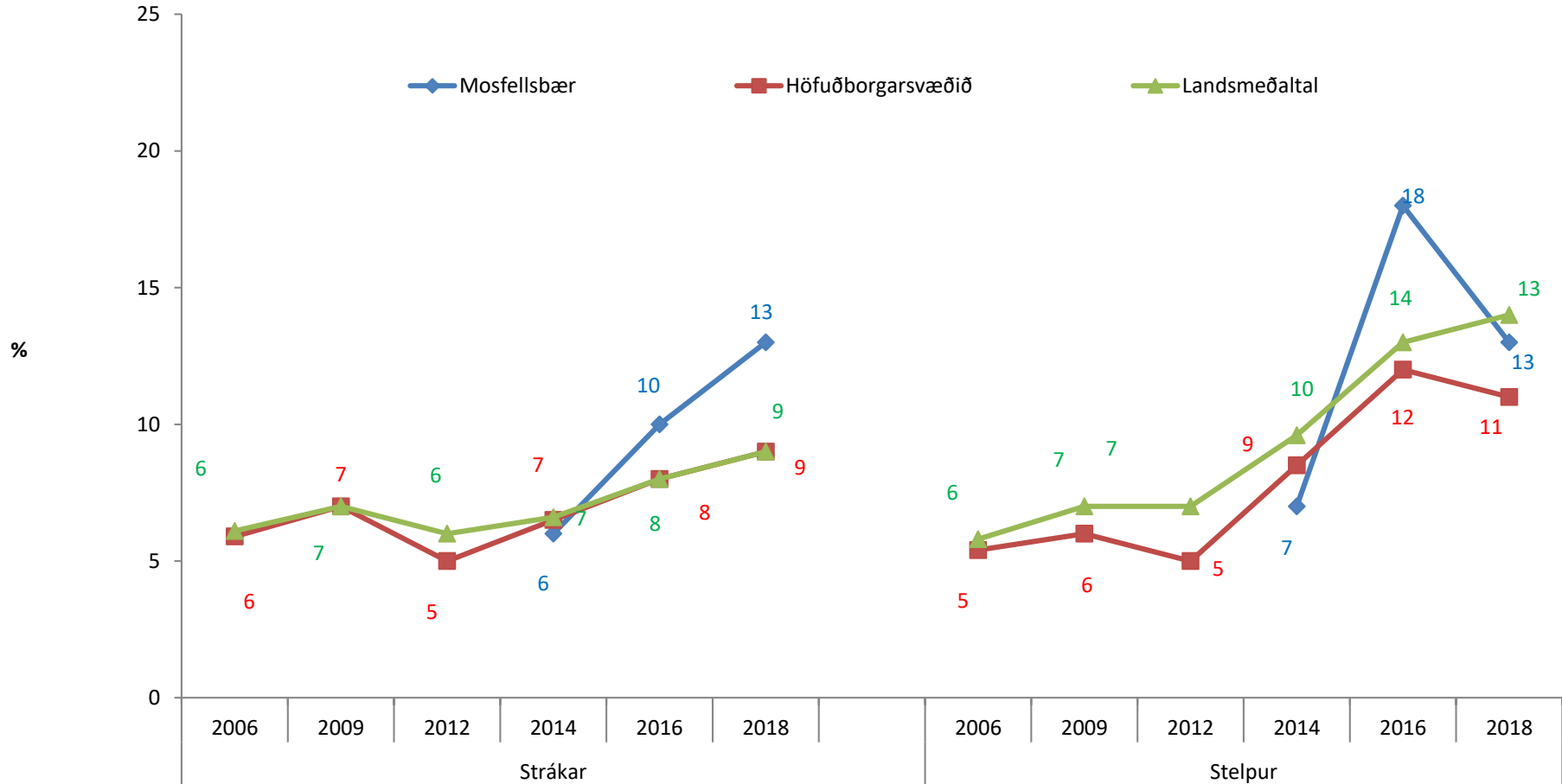
Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem segja að það eigi mjög eða frekar vel við um þau að foreldrar þeirra fylgist með því með hverjum þau eru á kvöldin, árin 2008, 2009, 2012, 2014, 2016 og 2018

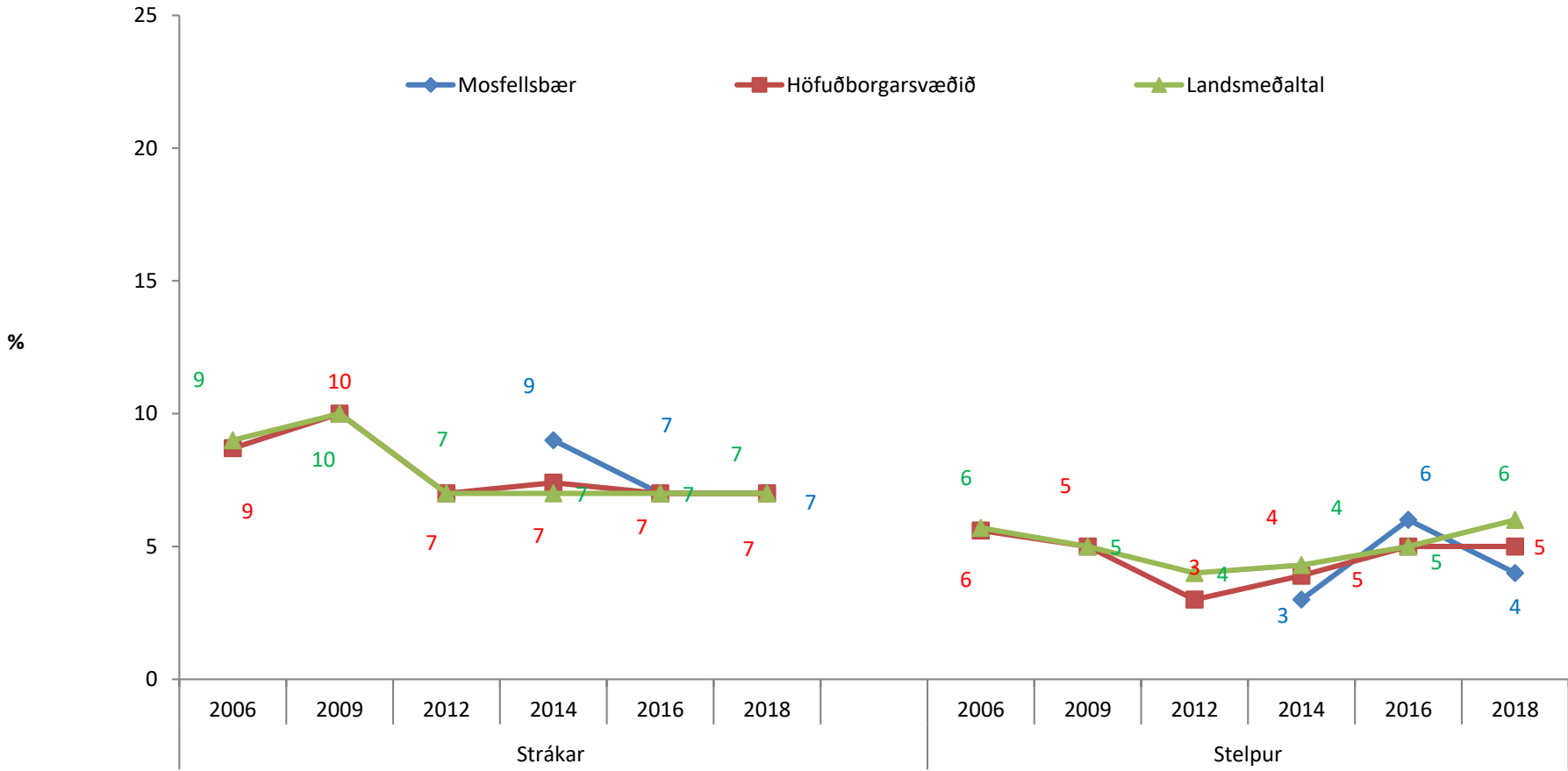

Nám og skóli

Hlutfall stelpna og stráka í 9. og 10. bekk sem segja það oft eða nær alltaf eiga við um sig að líða illa í skólanum, árin 2008, 2012, 2014, 2016 og 2018

Hlutfall stelpna og stráka í 9. og 10. bekk sem segja það oft eða nær alltaf eiga við um sig að semja illa við kennarana, árin 2008, 2012, 2014, 2016 og 2018

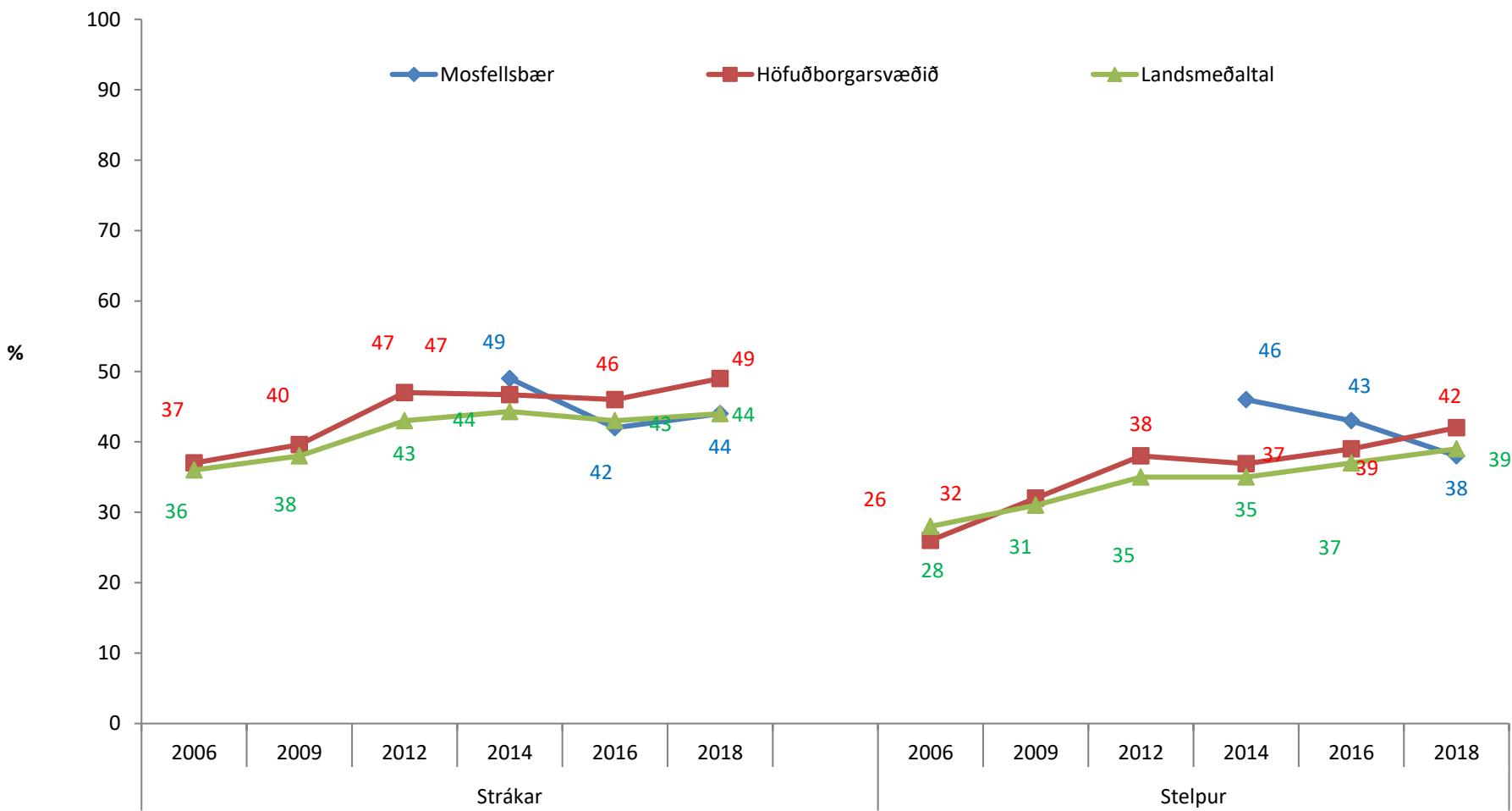
Heilsa og líðan

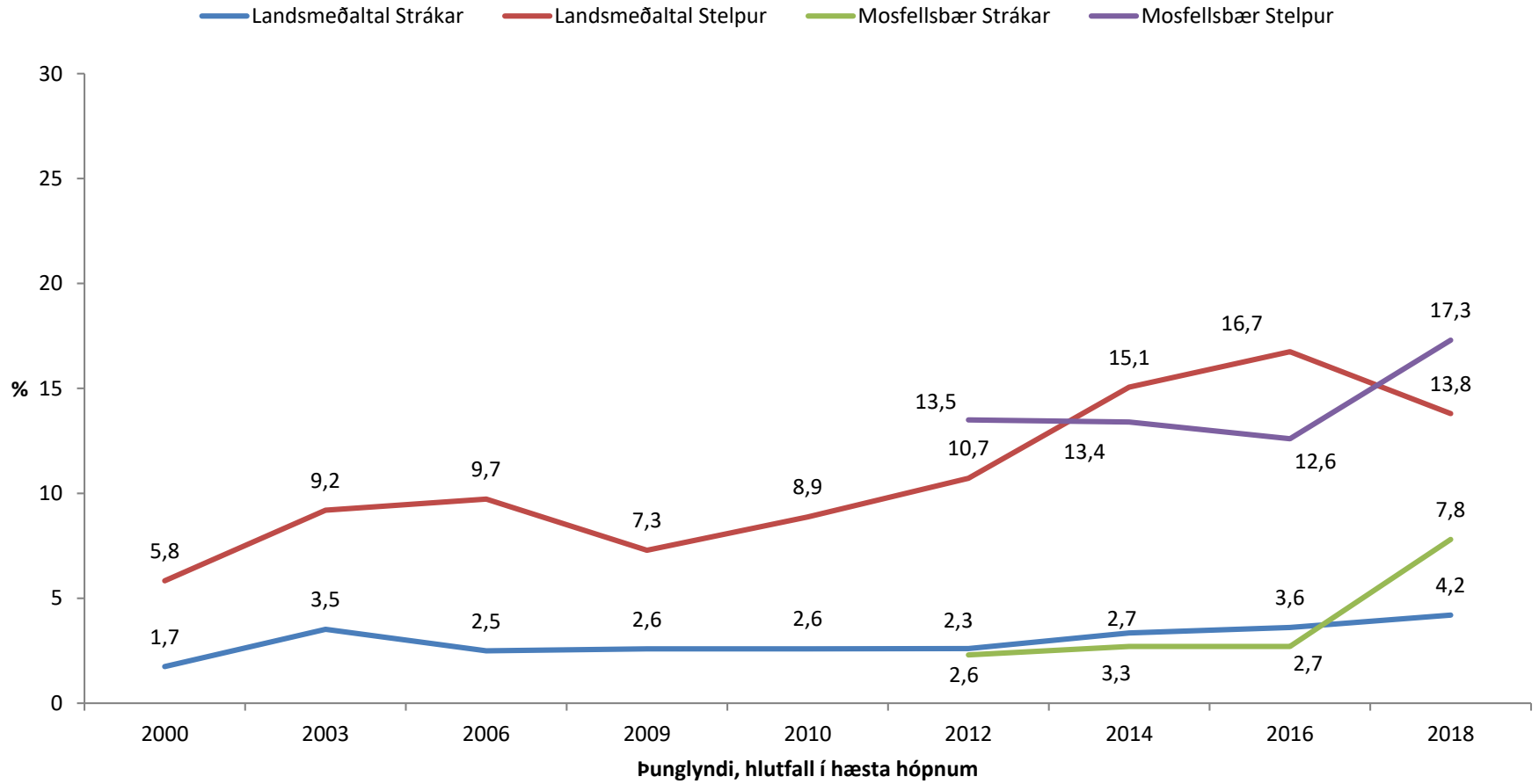
Hvað sefur þú að jafnaði margar klukkustundir á nóttu. Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk, árið 2018

Hvað sefur þú að jafnaði margar klukkustundir á nóttu	Mosfellsbær			Höfuðborgarsvæðið			Landsmeðaltal		
	%			%			%		
	8.b.	9.b.	10.b.	8.b.	9.b.	10.b.	8.b.	9.b.	10.b.
meira en 9 klst:	9,4	1,6	0,7	6,2	3,3	2,1	8,1	4,9	2,6
um 9 klst:	26,4	18,9	10,1	25,0	18,1	10,9	25,2	16,8	10,8
um 8 klst:	28,3	34,4	31,9	38,4	36,5	34,0	35,1	36,7	31,8
um 7 klst:	21,7	29,5	36,2	20,3	27,5	33,3	21,1	25,0	32,5
um 6 klst:	9,4	12,3	15,9	7,1	9,7	12,6	7,1	10,5	13,5
minna en 6 klst:	4,7	3,3	5,1	3,1	4,9	7,2	3,3	6,1	8,9

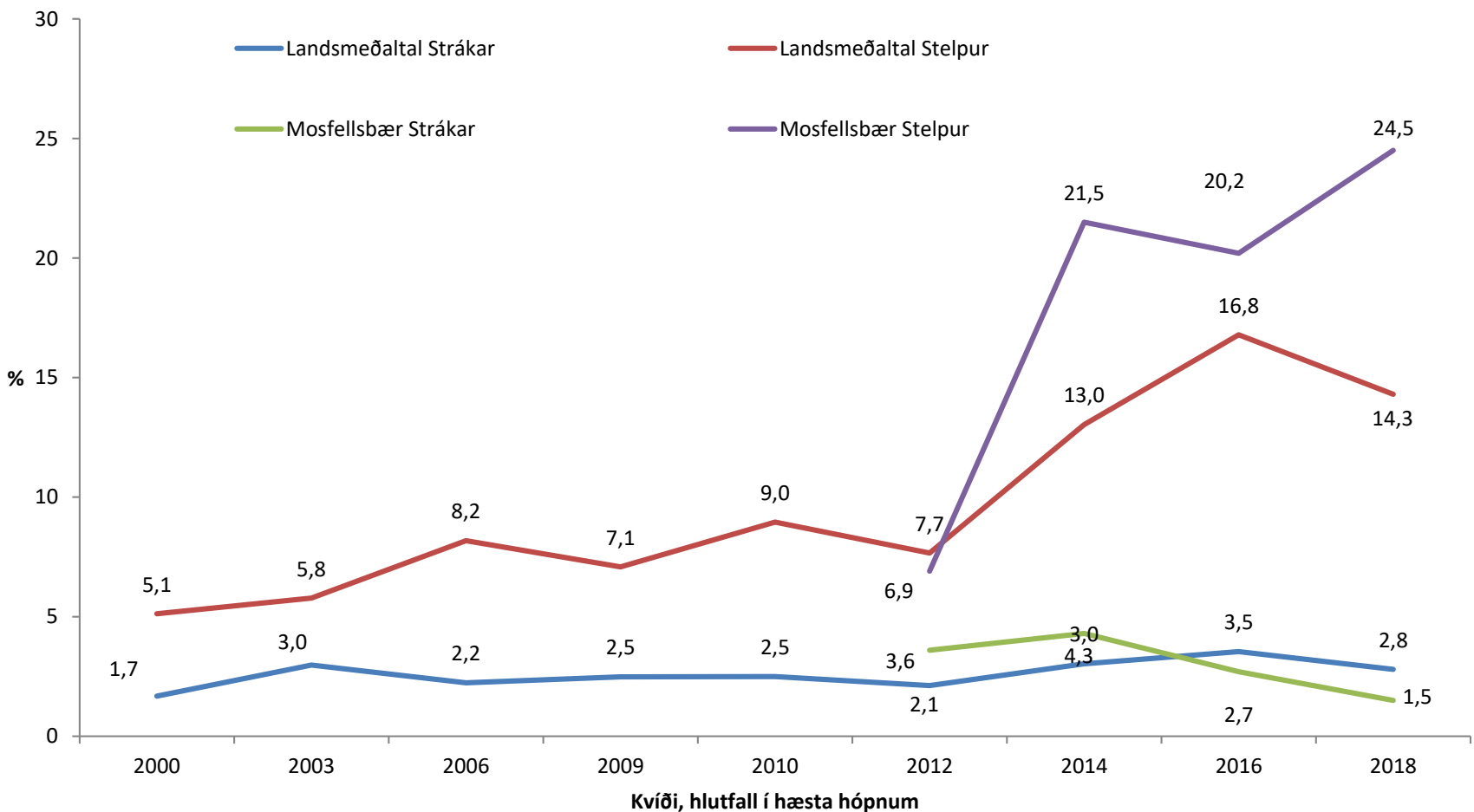
Hlutfall stelpna og stráka í 9. og 10. bekk sem segjast stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi 4 sinnum í viku eða oftar, árin 2008, 2010, 2012, 2014, 2016 og 2018

Hlutfall stelpna og stráka í 9. og 10. bekk sem skora hæst á þunglyndiskvarðanum, árin 2000 til 2018 fyrir landið í heild, 2012-2018 fyrir sveitarfélag

Hlutfall stelpna og stráka í 9. og 10. bekk sem skora hæst á kvíðakvarðanum, árin 2000 til 2018 fyrir landið í heild, 2012-2018 fyrir sveitarfélag

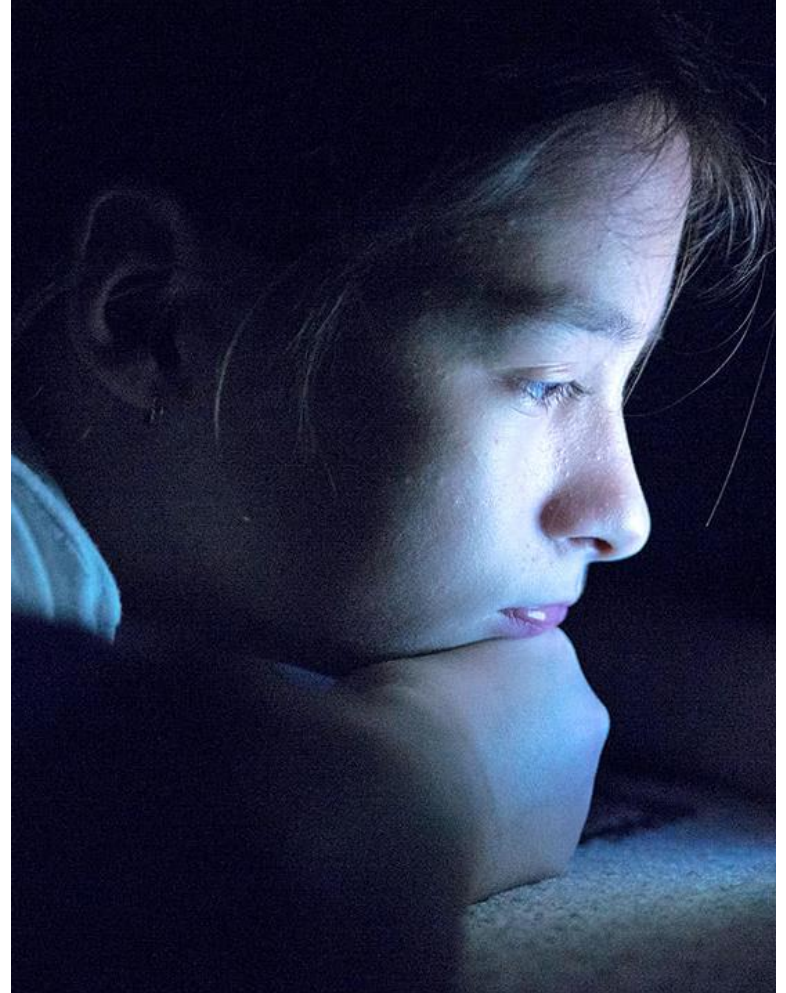

Ljóst að foreldrar/forráðamenn og fagfólk upplifa vandann

Margt sem spilar inn í

- Tíma varið í samskiptamiðla
- Það að upplifa skort
- Upplifa stríðni á netinu

Læra að kljást við tilfinningar

HVAR ER BARNIÐ ÞITT?

Hinn grimmi heimur unglinganna

Samfélagsmiðill sem hefur hlutið mikla gagnrýni í Bretlandi og Bandaríkjunum er að ná fótfestu meðal unglunga hér á landi. Síðan Ask.fm er eftirlitlaus vettvangur eineltis þar sem umræðan er oft á tíðum mjög líf og mannskemmandi.

Í hverju felst „hangsið“

Ótakmarkað magn af allskonar óæskilegri „afþreyingu“

- Klám / Dýrklám
- Morð / Afhausanir
- „Tveir fullkomlega klikk gaurar“ fyrir hverja kynslóð
- Auglýsingar sem foreldrar/forráðamenn sjá ekki – ekki markhópurinn
- Fullkomlega filterað útlit / óraunverulegar líkamsímyndir
- „Sexting“

„Rafrænn útivistartími“

- Fjöltengin vinsælasti staðurinn í félagsmiðstöðvunum
- Börn og ungmenni tala um að vilja reglur – setja sér jafnvel sjálf
- Hvernig getum við komið okkur saman um ákveðinn ramma

Það auðveldar alla vinnu að foreldrar standi saman skapa ákveðinn ramma

- Árgangar, skólastig, skólar setji sér leikreglur
- Bekkjarfulltrúar leiði vinnu – að þekkja vini – foreldra vina

Ef enginn er á „chatinu“ / netinu þá er ekki gaman að hanga þar.

- Ráðlagður dagskammtur
- Símalaus svefnherbergi
- Foreldralausa netnotkunin

Soft / heimili og skóli benda á fjölmargar leiðir til að takmarka og stýra netnotkun – fylgjast með samskiptum

Á skólatíma 1. september til 1. maí

12 ára börn og yngri
mega lengst vera úti til kl. 20
*13 – 16 ára börn mega
lengst vera úti til kl. 22*

1. maí til 1. september

12 ára börn og yngri
mega lengst vera úti til kl. 22
*13 – 16 ára börn mega
lengst vera úti til kl. 24*

FORELDRAR VERUM SAMTAKA!

Foreldrum er heimilt að stytta þennan tíma en ekki lengja. Bregða má út af reglu-
num þegar börn eru í fylgd með fullorðnum og börn 13-16 ára eru á heimleið frá
viðurkennri skóla,- íþróttá- eða æskulýðssamkomu. Aldur miðast við fæðingarár.

Lifestyle › Health & Families

Iceland knows how to stop teen substance abuse but the rest of the world isn't listening

In Iceland, teenage smoking, drinking and drug use have been radically cut in the past 20 years. Emma Young finds out how they did it, and why other countries won't follow suit

Emma Young | Tuesday 17 January 2017 | [1 comment](#)

 [Likear pet](#) [Click to follow](#)
Indy Lifestyle Online

Independ
ent

AFP

Guardian

BBC

Mosaic

Huffington
post

Það eru engir töfrar...

Við einfaldlega gerum það sem við vitum að virkar og þurfum að halda því áfram

Takk fyrir áheyrnina
Rannsóknir & greining 2019